

een klein huis⁵⁶. Nog andere bezitters — op één na onidentificeerbaar — worden vermeld op f. 2r: *tobe van gulick*; op f. 2v in potlood: *ex munificentia | M.T. | 15/12/34| D. A. Stracke* (M[aria Theresia Josephina Benedicta] T[asset], geboren te Roermond in 1896 en gestorven te Boxtel in 1981, was de weldoenster van pater Stracke toen hij tussen 1918-1921 in Nederland als kapelaan o.a. gedurende twee jaar te Den Haag werkzaam was)⁵⁷; op de binnenzijde van het voorste plat in potlood: *V[ander?] Haegen*; op de rug bovenaan: *Diere[ns?] | 1905*.

LIT. — D. A. STRACKE, *Ene corte glose opt Pater Noster*, Ons geestelijk erf, 9, 1935, p. 268-301: uitgave van f. 57r-73r. ID., *Corte glose op die engelsche gruede*, l.c., p. 388-401: uitgave van f. 73v-83v. Beide teksten werden onveranderd overgenomen in de *Middeleeuwsche glose op het Pater en Ave (XIVe eeuw)*, uitgegeven en met aantekeningen voorzien door D. A. STRACKE, Antwerpen, 1936. J. DESCHAMPS, *Microreproductie van belangrijke Middelnederlandse handschriften*, Archief- en bibliotheekwezen, 39, 1968, p. 211. ID., *Middelnederlandse handschriften uit Europese en Amerikaanse bibliotheken*. Tentoonstelling ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis, Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I, 24 okt.-24 dec. 1970, Catalogus, 2de herzdruk, Leiden 1972, p. 248-251.

PREKEN

Neerl. 6 (olim 6). CORNELIUS JANSONIUS VAN SCHOONHOVEN, *Collatien*. — Brugge, Sint-Anna-ter-Woestijne, na 1594.

INHOUD. — [1] F. 1r-9v *Inde cleedinghe* met *Ghebet*. [2] F. 9v-16v *Jnde professie* met *Ghebet*.

BESCHR. — Papier; 16 bladen (f. 1, 6 en 16 gescheurd; f. 9-16 bijna volledig los van het boekblok); blad en bladspiegel resp. 210 × 139 mm en 173 × 100 mm; één kolom, littera cursiva-bastarda (één hand); na 1594. Drie regels hoge rode beginletters op f. 1r, 2v, 9r, 9v, 16v; op f. 9v is het rechterbeen van de A-initiaal versierd met twee in wit uitgespaarde driehoeken in zandlopervorm, gescheiden door symmetrische halve-maantjes. Rood aangestreepte hoofdletters. Perkamenten omslag. Op de binnenzijde van het voorste plat: *Collatien ghedaen byden eerweerdighen pater vicaris der Sa <r> treusinnen heer Cornelis van Schoonhouen Anno xv^e. xciiij. ende xciiij. en onderaan M.B.* Volgens deze aantekening is het handschrift herkomstig van het kartuizerinnenklooster Sint-Anna-ter-Woestijne te Brugge. Voornoemde initialen zouden duiden op Margaretha Boudins, die toevallig in 1593 werd ingekleed en in 1594 werd gepro-

⁵⁶ In 1396 nam Witte van Windesheim zijn intrek bij de broeders van Zwolle; hij verliet ze evenwel in of vóór 1409, want in dit jaar wordt hij niet meer vermeld als lid van de fratergemeenschap; in 1418 was hij alleszins nog in leven. Cfr. Ph. H. J. KNIERIM, o.c., p. 3-5 (zie ook p. 172); JACOBUS TRAIECTI alias DE VOECHT, *Narratio de inchoatione domus clericorum in Zwollis met akten en bescheiden betreffende dit fraterhuis*, ed. M. SCHOENGEN, Amsterdam, 1908, p. xx, cxxxii, 45-47 / zie ook p. 612, 654, 667 (Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht, III, 13); M. SCHOENGEN, *Monasticon Batavum*, II. *De Augustijnsche orden benevens de Broeders en Zusters van het Gemeene Leven*, Amsterdam, 1941, p. 225-226 (Verhandelingen der Nederlandsche Akademie van Wetenschappen. Afdeling Letterkunde, n.r. 45).

⁵⁷ P. PENNING DE VRIES, *Pater D. A. Stracke. Een heelnederlander*, Brugge, (1982), p. 34.

fest; zij kan bijgevolg worden aangezien als de tekstbezorgster van de door haar vicaris gehouden preken⁵⁸.

LIT. – L. MOEREELS, *Twee "Collatien" van Cornelis Jansonius van Schoonhoven*, Ons geestelijk erf, 20, 1946, p. 391-433: bespreking en uitgave van het manuscript.

Neerl. 14 (olim 14). JAN BRUGMAN, *Sermoenen*; andere teksten. – Zuidoost-Limburg (?), ca. 1525.

INHOUD. – [1] F. 1r-8r Preek I: overdenking van de geboorte van de Zaligmaker in negen punten. [2] F. 8r-15r Preek II n.a.v. het feest van de H. Thomas de Apostel: bespreking van de reden van Christus' komst op aarde (9de punt van Preek I). [3] F. 15r-25r Preek III (slot ontbreekt): de geboorte van Christus wordt een roepen in de nacht genoemd (betekenis van de tijd, de plaats en de bijzondere wijze van deze geboorte). [4] F. 25r Preek IV (fragment). [5] F. 25r-27v Preek V: de mens moet rusten in drie huizen, met name de Kerk, de ziel en God. [6] F. 27v-30v Preek VI n.a.v. de eerste donderdag in de vasten: de uitersten van de mens. [7] F. 30v-37r Preek VII n.a.v. de eerste zaterdag in de vasten: vier soorten van heiligheid (verlaten van de aardse bezittingen, zuiverheid van geweten, standvastigheid, heiligheid des bloeds). [8] F. 37r-44v Preek VIII n.a.v. de vierde zondag in de vasten of halfvasten: wonderbare broodvermenigvuldiging. [9] F. 44v-48r en [10] F. 48r-52r Dirc van Delf, *Tafel vanden kersten ghelove*, II. *Winterstuc*, resp. c. LVI en LVII. [11] F. 52r-54r Preek IX n.a.v. het octaaf van het feest van het H. Sacrament: H. Eucharistie. [12] F. 54r-57v Preek X (onvolledig) n.a.v. de tweede zondag na Pinksteren: de tafelen van Christus' liefde voor de minnende ziel. [13] F. 57v-62r Preek XI n.a.v. de vierde zondag na Pinksteren: Gods barmhartigheid. [14] F. 62r-64v Preek XII n.a.v. de vijfde zondag na Pinksteren: wonderbare visvangst. [15] F. 65r-66r Preek XIII n.a.v. de zesde zondag na Pinksteren: de naastenliefde. [16] F. 66r-69v Preek XIV n.a.v. de vijftiende zondag na Pinksteren: Matth. 6, 24-33. [17] F. 69v-73r Preek XV n.a.v. de twintigste zondag na Pinksteren: drie soorten van huwelijken, met name tussen Christus en de menselijke natuur, tussen Christus en de Kerk (sacramenteel), tussen Christus en de ziel (geestelijk). [18] F. 73r-78r Preek XVI: het nut van de arbeid. [19] F. 78r-87r Preek XVII: de gehoorzaamheid. [20] F. 87r-92v Preek XVIII: de tien graden der nederigheid. [21] F. 92v-96v Preek XIX: Hooglied, 4, 16. [22] F. 96v-102v Preek XX n.a.v. het feest van de H. Martinus. [23] F. 102v-106v Preek XXI n.a.v. het feest van de H. Pantaleon. [24] F. 106v-107v *Van sijne oeffeninghen onder der missen .e. (id est) na der profacien. hoe ende wat hi doen oeffenden* (= Henricus Suso, Von den worten Sursum Corda = Seuses Leben, c. IX). [25] F. 107v-110v Preek XXII (slot ontbreekt): de volmaaktheid van de H. Franciscus. [26] F. 111r-112v Preek XXIII n.a.v. het feest der kerkwijding: de waardigheid en de voordelen van de Kerk, het neerbuigen van de H. Drievaldigheid.

BESCHR. – Papier; [3] + 112 + [3] bladen (ontbrekende bladen met tekstverlies tussen f. 24v-25r en 56v-57r, nieuwe schutbladen); begin-negentiende-eeuwse paginering van 1 (beginnende op f. 1v) tot 223 (de bladzijden in de huidige rangschikking volgen niet steeds op elkaar doordat de katernen oorspronkelijk in een foutieve volgorde lagen: p. 1-47, 64-127, 48-49, 60-61, 50-57, 62-63, 58-59, 128-223); blad en bladspiegel resp. 199 × 138 mm en 161/167 × 105/112 mm; één kolom; littera bastar-

⁵⁸ *De Kartuziers en hun klooster te Zelem. Tentoonstelling ter gelegenheid van het negende eeuwfeest van de Orde 1084-1984*, onder redactie van F. HENDRICKX, Diest, Stedelijk Museum, 1984, p. 131 (Diestsche Cronycke, 7).